

Прийма С.М., Іванова Н.М., Аніщенко О.В. Музейна педагогіка: потенціал для розвитку неформальної освіти на Мелітопольщині / С.М. Прийма, Н.А. Іванова, О.В. Аніщенко // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей : зб. матеріалів XIV Міжнар. педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О. П. Рудницької [голов. ред.: Г.І. Сотська]. Вип. 8 (12). – К. : Талком, 2017. – С. 243-245.

УДК 374.7: [023+069]

© С.М. Прийма, м. Мелітополь

© Н.А. Іванова, м. Мелітополь

© О.В. Аніщенко, м. Київ

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА: ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ РОЗВИТКУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА МЕЛІТОПОЛЬЩИНІ

На початку ХХІ століття музейна педагогіка, так само, як і музейна андрагогіка, як міждисциплінарні галузі наукових знань, спрямовані на визначення цілей і завдань, принципів, змісту, методів і форм культурно-освітньої діяльності музеїв, зорієнтованої на забезпечення діалогу поколінь, передачу соціального досвіду у контексті цінностей освіти впродовж життя. Провідні музеї світу перетворюються на важливі осередки навчання, виховання й розвитку людини, оскільки саме вони забезпечують доступ до національної культурної та природної спадщини громадянам різних вікових і соціальних категорій, стають своєрідними просвітницькими дороговказами у контексті освіти впродовж життя.

Викладене вище актуалізує висвітлення окремих аспектів діяльності Науково-методичного центру освіти дорослих (НМЦОД) Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, співробітники якого здійснюють просування ідей освіти впродовж життя загалом й освіти дорослих зокрема через надання різноманітних освітніх послуг для різних категорій зацікавлених осіб (курси особистісного зростання, проектного менеджменту, фандрейзingu, мовні курси та ін.).

Розуміння важливості освіти впродовж життя як визначального чинника регіонального розвитку та фактору конкурентоспроможності окремих територій і держави в цілому актуалізувало доцільність упровадження проекту «Консолідація зусиль провайдерів освітніх послуг у сфері формальної та неформальної освіти дорослих для формування громадянської компетентності мешканців Запорізької області» (2016 р.), який

є складником міжрегіонального проекту «Замінімо мури відкритими вікнами», що реалізується за підтримки Інституту з міжнародного співробітництва німецької асоціації народних університетів (DVV International) та громадської організації «Інформаційно-дослідницький центр «Інтеграція і розвиток». У рамках проекту зокрема здійснено аналіз відповідності змісту навчальних програм культурно-освітнім потребам населення й запитам роботодавців у Запорізькій області, розпочато роботу з формування громадянської компетентності шляхом надання освітніх послуг у сфері громадянської освіти жителям Мелітополя та ін.

Аналіз потенціалу ринку освітніх послуг для дорослих у Запорізькому регіоні дозволив виявити мережу бібліотек і музеїв, які, на нашу думку, можуть стати повноцінними провайдерами освітніх послуг для дітей, молоді та дорослих, надійними партнерами у справі популяризації й упровадження освіти впродовж життя. Зважаючи на актуальність зазначеного вище, було започатковано новий напрям роботи НМЦОД – професіоналізація працівників закладів культури міста Мелітополя й району, їх підготовка до надання культурно-освітніх послуг відповідно до сучасних потреб громади [1, с. 5]. Для бібліотек і музеїв участь у програмі професіоналізації – це не тільки підвищення освітнього та професійного рівня їхніх працівників, а й слушна нагода продемонструвати громаді свій культурно-освітній потенціал зі створення нових культурно-освітніх послуг.

Проектом «Співпраця бібліотек і музеїв Мелітопольщини як ресурс розвитку освіти дорослих» передбачалося зреалізувати три основні блоки: навчальний, практичний (культурні події), інформаційний (широка інформаційна кампанія). Виходячи із результатів опитування працівників бібліотечних і музейних установ міста й району, було проведено чотири тренінги (з вивчення досвіду проведення інноваційних практик бібліотеками та музеями світу; особистісного зростання; проектного менеджменту; просування культурного продукту, взаємодії з журналістами, залучення цільової аудиторії, вивчення основ PR-технологій, налагодження міжкультурного діалогу). Також відбулася спільна організація публічних заходів на базі Центральної міської бібліотеки м. Мелітополя у форматі «Жива бібліотека» та на базі Мелітопольського міського краєзнавчого музею у форматі «Ніч у музеї», проведено конкурс міні-проектів серед учасників і профінансовано кращі з них. Бібліотекарі й музейники на практиці навчилися писати проектні заявки, формувати бюджет, визначати цілі проведення заходів [1, с. 7]. Це дало змогу перевірити, як учасники засвоїли навчальну програму, наскільки якісно й правильно було обрано напрями співпраці. Беззаперечне практичне значення має й проведена у Мелітопольському

міському палаці культури ім. Шевченка разом із партнерами фінальна частина зазначеного проекту – виставка «Ярмарок інноваційних практик бібліотек і музеїв Мелітопольщини», яка візуалізувала кращі напрацювання учасників проекту, який уможливив актуалізацію освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалів інституцій культури й посилення ролі культури й освіти як чинників порозуміння в суспільстві.

Таким чином, викладене вище дає підстави для висновку про те, що в Україні набуває актуальності створення навчального середовища у музеях і бібліотеках для дітей, різних категорій молоді й дорослих, упровадження музейних культурно-освітніх проектів, популяризація ідей музейної педагогіки, а також діяльності установ культури як провайдерів освітніх послуг у місцевих громадах, що сприятиме піднесенню іміджу бібліотек і музеїв, перетворенню музеїв і бібліотек на суб'єктів інноваційної освітньої діяльності у галузі неформальної освіти дітей, молоді та дорослих.

Література

1. Співпраця бібліотек і музеїв Мелітопольщини як ресурс розвитку освіти дорослих / Авт. колектив; за заг. ред. С. Прийми. – Мелітополь: МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2016. – 50 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/706875/>